

UIT DE WERKGROEPEN

Paddestoelenwerkgroep Arnhem: Bijzondere vondsten in het Deeler Woud

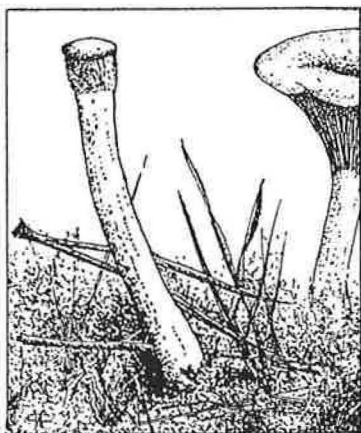
Dieker, J.F.M. 1998. Unusual mushrooms near Arnhem. *Coolia* 41(2): 94-95.

Three unusual collections are reported from Deeler Woud, situated in the Pleistocene area in the central part of the country; (1) an atypical specimen of *Hygrophoropsis aurantiaca* with scarcely developed cap and gills, (2) *Pseudomerulius aureus* in a wood of *Pinus sylvestris*, (3) hundreds of the Red Data list species *Clavaria argillacea*.

Tijdens de inventarisatie-excursies in het Deeler Woud door de paddestoelenstudiegroep van de KNNV-afdeling Arnhem zijn recent enkele bijzondere vondsten gedaan.

1. Op 17 september is er in een bos met Grove dennen een afwijkend exemplaar van de Valse hanekam (*Hygrophoropsis aurantiaca*) gevonden. Normale hoed en lamellen ontbraken; de hoed bleek nauwelijks ontwikkeld te zijn en in plaats van aflopende lamellen was er een geplooide structuur (morchelloïd) onder de hoed aanwezig (zie bijgaande tekening). Bij navraag bij Huub van der Aa bleek dat deze groeistoornis wel vaker voorkomt, maar nog niet eerder bij de Valse hanekam is gesignaleerd.

Over de oorzaak is weinig te zeggen. In sommige gevallen is aangetoond dat de groei-afwijking samengaat met aantasting door een schimmel, virus of bacterie, maar in vele andere gevallen kon zo'n parasiet niet worden aangetoond.

2. Op 5 november vond één van de leden een prachtige oranjebruine korstzwam op een stuk hout zonder schors van de Grove den. Bij nader onderzoek bleek het te gaan om de uiterst zeldzame soort *Pseudomerulius aureus*, met de treffende Nederlandse naam Gulden ploovlies. Deze soort is in Nederland voor het eerst in 1990 in Noord-Brabant gevonden. Nu, zeven jaar later is de tweede vondst gedaan in het Deeler Woud!

De vondst spoorde met het oecologische gegeven, dat de soort groeit op dood ontschorst naalddhout dat gemakkelijk door de zon wordt opgewarmd. Het stuk hout was afkomstig uit een sterk gedund en dus zeer open ongeveer honderd jaar oud grove-dennenbos zonder struiklaag met een ligging op het zuidoosten en grenzend aan een boomloze vergraste heide. De kruidlaag bestond bijna geheel uit het gras Bochtige smele. Kortom, warmte-instraling was optimaal aanwezig.

3. Op 5 november waren er honderden exemplaren van de Heideknotszwam (*Clavaria argillacea*) te bewonderen in een smalle strook met schrale vegetatie, ongeveer 200 meter lang en enkele meters breed, langs het wandelpad dat aan de andere zijde grensde aan het onder 2. beschreven bos. Deze smalle strook ging over in sterk vergraste open heide, waarbij de scherpe grens tussen beide vegetatietypen opviel. In deze schrale strook groeide tussen de open zandige plekkjes relatief veel struikheide en ruig haarmos.

Bij navraag bij de terreinbeheerder bleek dat deze strook een oude brandbaan was geweest tussen bos en heide, waarbij een strook heide langs het wandelpad jaarlijks werd gefreesd. Ongeveer tien jaar geleden is men met dit jaarlijks frezen gestopt, omdat het niet meer functioneel was in het kader van de brandpreventie. Bijzonder is dat het verschrallend effect van zo'n brandbeheersingsmaatregel na ongeveer tien jaar nog zo duidelijk zichtbaar is in de vegetatie, waarmee onbedoeld een gunstig biotoop voor de Heideknotszwam werd geschapen.

Inmiddels zijn in zes kilometerhokken met schrale begroeiing heideknotszwammen gevonden, in flinke aantallen. Daarmee is het Deeler Woud een belangrijke vindplaats voor deze in de Rode lijst als bedreigd vermelde soort

Literatuur

Arnolds, E., Kuyper, Th. W., Noordeloos, M.E. (red.). 1995. Overzicht van de paddestoelen in Nederland. Nederlandse Mycologische Vereniging, Wijster.

Breitenbach, J., Kränzlin, F. 1986. Pilze der Schweiz. Band 2. Nichtblätterpilze.

Heterobasidiomycetes, Aphyllophorales, Gasteromycetes. Verlag Mycologia, Luzern.

Lammers, H. 1990. *Pseudomerulius aureus* in Nederland. Coolia 33: 101-102.

J.F.M. Dieker, Zutphen

Paddestoelenwerkgroep Zeeland: De Buitenplaats Ipenoord

Remijn, H. 1998. The estate Ipenoord. Coolia 41(2): 95-96.

Some interesting mushrooms found at Ipenoord, a country estate on Walcheren, province of Zeeland.

Het eiland Walcheren is onder natuurliefhebbers en natuurkenners bekend om zijn duinen die zich vrijwel ononderbroken uitstrekken van Vlissingen tot Vrouwenpolder. Minder bekend zijn de kleine parels, meestal buitenplaatsen maar ook kreekbossen, welke zich in het achterland bevinden.

Ouderen onder ons zullen zich nog herinneren dat Walcheren 'de Tuin van Zeeland' werd genoemd. Helaas is ten gevolge van de inundatie in 1944-45, met uitzondering van de binnenduinrand, de flora en fauna van het eiland grotendeels te gronde gegaan. De buitenplaats Ipenoord ligt weliswaar op een kreekkrug, maar heeft toch ook onder water gestaan. Ook hier is geen boom of plant gespaard gebleven voor het zoute water. In 1947 is er door de Heidemaatschappij weer opnieuw ingeplant. De opbouw van de bosbodem is nog jong te noemen. Dit blijkt ook uit de opbouw van de kruidlaag, waarin we nogal wat ruigtekruiden